

Kiadó hivatal:
muzeum-utca 8-ik szám.

Előfizetési árak:
Egész évre . . . 16 ft. Negyed évre 4 ft.
Félévre 8 ft. Egy hónapra 1 ft 40

A lap szétküldésére vonatkozó reklamatiók-
előfizetési pénzek és hirdetések a
kiadó-hivatalba intézendők.

EGYETÉRTÉS

Szerkesztési iroda:

muzeum-utca 8-ik szám.

A lap szellemi részét illető minden köz-
lemény ide küldendő.

Bérmertelen leveleket csak ismert keze-
től fogadunk el.

Szavazatok vissza nem küldünk.

Budapest, december 11.

Parlamentünk legutóbbi vitái után nem volna csoda, ha a hazai politika méltatására elvesztenénk minden komoly mértéket. Az indeminas kérdése két napon át kavarta fel a szónoklatok égrefutó porát. Mindenütt nagy volt az izgatottság, s a parlament tagjai szokatlan számban voltak együtt, semmi sem hiányzott a látszathoz, hogy az országnak lényeges érdekei forogtak szóban. S ha hihetünk a szónokok tanuságának, valóban az ország érdekeiről folyt a vita, a hírlapok nem kevésbé biztosítanak arról, hogy az ország érdekeit érintette a szavazás eldöntése. Am ha rá gondolunk a kormányának és pártjának magatartására, ha egybevetjük a szót, melyet ajkukon hordoztak, és a cselekvést, melyet szavazásuk tanusított: erőt vesz rajtuk az a képzelet, hogy mindaz, mi ott történt, mindaz, a mit hallottunk és láttunk, egyáltalán a legkisebb összeköttetésben sincs az ország érdekeivel; és sem jó, sem rossz irányban nem gyakorolhat befolyást a hazának sorsára.

Álmélkodva kérdezzük magunktól, hogy politikai kérdések elintézése folyt-e le előttünk, vagy az a nagy zaj és érdekltség csak egy színjáték sikerének tényezői voltak? Oly emberek szerepeltek-e előttünk, kik egy nemzet jövőjére kiható missiót vállaltak, kik eljárásukért az ország millióinak és az utókor nemzedékeinek felelősséggel tartoznak, vagy olyanok, kiknek összes feladatuk: a tömegnek pillanatnyi élvezet szerezni és a képzeletet költői mesék illúzióival szórakoztatni? Azt kérdezzük magunktól, nem követünk-e el valami komikus tévedést, mikor parlamentünk tárgyalásai után politikai érzéseinket irunk és nem tartozunk-e kellő méltatással színi referens jogszerű körébe? Milyen megnyugtatót tudnánk, ha a dolog igazán így állana, ha nem csak intőző politikusaink maguk színészek lennének, de az ő beszédük is, cselekvésük is csak egy szindarab szövege volna.

Hiszen akadt ma a kormánypártnak egy főlapja, mely Ghyecy Kálmánnak dícsorosorút vél fenni az oly galád feltevésekből, mintha az ő egész ellenzéki szereplése csak színlelés lett volna azért, hogy az ellenzéki vezér helyzetében könnyebben gátolhassa meg saját pártjának törekvéseit. Nem tudjuk, Ghyecy Kálmán elvállalt áldozatai közé tartozik-e, hogy megtúrja azt a félhivatalos tulbuzgóságot, mely hízelt alkot abból, mi a polgári életben csak alávaló sértésnek járna. Mi sohasem tartottuk Ghyecy Kálmán politikai színjátékát komikusnak; és most képzeletünk megfordítva azzal akar vigasztalni bennünket, hogy ő politikai sikerrel tölt be tragikai szerepeket, melyeknek nemzeti színházunkban oly rég nincs hivatott képviselőjük. Mintha azt kellett volna gondolnunk legutolsó beszédeinek pathetikus kifakadásaira, az ellenzék felé odadobott vádjaira, az ország sorsa felett, kétségbeeső hivatkozásaira, hogy egy előirt monologot szaval elő valami új tragoediából, melynek címe „Magyarország“ és melynek meséjében hatásosan szerepelnek egy önfeláldozó pénzügyminiszter és egy gonosz ellenzék, de a melynek egész jelentősége csak a színpad és irodalom körében culminál. Akkor aztán a mi a bonyolultban érthetlenné tünik fel előttünk, talán a szerző végzéljének előkészítése, vagy a legrosszabb esetben egyedül a drámai compositio rovására esik.

Nem ez volna az eset? Ghyecy Kálmán nem tragikai színész? Nem egy „Magyarország“ című színpadi tragoediát játszott le előttünk? Csakugyan arról a Magyarországról volna szó, mely az életben és történelemben létezik, melyben minmagunknak kell a hazafiak és polgárok kötelességeit teljesíteni? Az a pénzügyminiszter beszélt-e, ki a politikai valóságban lett Magyarország államháztartásának rendezésével megbízva és az a parlament határozott-e, melyet alkotmányunk és törvényeink a nemzet érdekeinek óréul teremtetek? Ugyan hol van akkor az emberi ész, mely a dolgok megoldását adni tudja; hol az a világ, mely a helyzetnek rejtélyeire fényt derítsen? Mit tartunk hát az államférfiak cselekvéseiről, mit az uralkodó pártok indokairól? Mindenütt hangzik a vészkiáltás: az ország

léte forog kockán. Mindenki látja már a veszélyt és azok is hirdetik teli torokból, kik a veszélyt okozták. Nincs a ki tagadná, hogy a hét év óta uralkodott rendszer vezetett a rettenetes bukáshoz, mely ma a legvégsőbb erőködést teszi szükségessé. És mi történik akkor, mikor a mentés művét foganatba vennők?

A pénzügyminiszter kétségbeesetten hangoztatja a legnagyobb áldozatkészség szükségét, de ő az áldozatkészséget egyenesen arra veszi igénybe, hogy az ország romlását permanentiában lehessen tartani. Az uralkodó párt bevallja, hogy egyenesen a mult bűnös rendszere helyezte kérdésbe a nemzet létét és a nemzet megmentéséül első sorban megszavazza azt, a mi a rendszer fentartását lehetővé teszi.

Ugyan honnét nyerjük a magyarázatot, hogy Ghyecy Kálmán most akarja az ellenzék kötelességévé tenni a lemondást és a kormányának feltétlen támogatását, mely nélkül az ellenzék lenne felelős az ország romlásának befejeztéért? A parlamentarizmus életben már a meggyőződés teljes jogot ad minden pártnak saját céljainak követésére. De így állunk-e ma a jobboldal szemben, hogy egyedül a meggyőződés jogát lehetne védelmünkre használnunk? Hiszen nemcsak, hogy az egész ország tisztában van már a jobboldal uralmának romlásos következtelével, nemcsak hogy a tények igazat adtak az ellenzék jóslatainak; de éppen a romlás okozói, a jobboldalnak talán összes tagjai már töredelmesen vallják be az elkövetett hibák halmazát, a jobb utra térés szükségét. Azt akarja tehát Ghyecy Kálmán, hogy az ellenzék eldobja az elveket, melyek jóságáról meg van győződve, csak hogy támogathasson oly rendszert, melynek roszaságát maga a jobboldal is hirdeti? Igaz, ily képtelenül cselekedett ő, Ghyecy Kálmán. Ő megtagadta azt, a mit erős meggyőződéssel hirdetett, hogy a mint utolsó beszédében mondotta államháztartásunk rendezésére a jelen törvények keretében tegyen kísérletet. És mi az eredmény? Mikor az ország gazdasági nyomorát egy képtelen adóemeléssel készült betetőzni, ő a pénzügyminiszter többször ismétli, hogy az elvállalt feladatnak sikereért még ez uton sem mer jótállani. Nem kötelessége hogy az oly kormány, mely saját feladatában nem hisz, és az oly párt, mely saját rendszere roszaságát bevallja, visszavonuljanak és oly embereknek engedjék át helyüket, kik elveik helyességében biznak és céljaik üdvösségéről meg vannak győződve?

Vagy szolgálhat-e az ellenzetésül, hogy a jobboldal saját rendszerét helytelennek találja ugyan, de az ellenzék elveit sem tudja elfogadni?

Ha, a mint mondtuk az ellenzék fellépésének mindenkor teljes jogosultságot kölcsönözött már az, hogy elveinek helyességéről meg volt győződve: birhat e másrészt a legkisebb igazoltsággal, hogy egy párt a kormányzati hatalmat gyakorolja oly létevel, melyek roszaságáról őt magát a tapasztalás meggyőzte? A jobboldalnak parlamentáris helyzetét az ellenzékkel szemben ma nem az határozza meg, hogy más elvekkal és véleményekkel bir mint az ellenzéki pártok, hanem az, hogy önmaga teljesen belátta politikájának gyilkos kárhatóságát és mégsem képes a jobb belátás szerint cselekedni, nem képes a romlásnak pokoli ösvényéről csak egy lépéssel is visszafordulni.

Ma senki sem élhet még azzal az utolsó kifogással sem, hogy a jobboldal akár csak a legesekélyebb rendszerváltozással, akár a legyöngyöbb reformkezdeménnyel fog a mult hibák jóvátételére kísérletet tenni. Ime Ghyecy Kálmán maga azt proclamálta, hogy a többségnek jelen szervezetében sem a centralisatiót, sem a decentralisatiót, sem az egyházit, sem a kulturait, sem a financiaiálisit, sem az igazságszolgáltatási reformokat megvalósítani nem lehet. És ezt a nyilatkozatot tudomásul veszik a jobboldal összes közegéi, igaznak vallják be a jobboldal összes coripheusai. Mi tehát a helyzet? A jobboldal maga bevallja, hogy rendszere vezetett a romlásra és a jobboldal maga bevallja, hogy semmi más jobb rendszert teremteni nem képes. És most, midőn az országos lét végveszélyének elhárítása és a nemzeti jövőnek megmentése lett egy a kormányzat jelszava, mint a pártok

evangeliuma, mi történt a megmentés zálogául? Az, hogy a kormányzati tevékenység és a parlamentarizmus szavazatok továbbra is a jobboldal párturalmát biztosítja, továbbra is a jobboldal rendszerét tartják életben.

—z—

A pestmegyei baloldal a központi választmány alakítása végett összehívott rendkívüli közgyűlést megelőzőleg folyó hó 20-án (vasárnap) d. e. 11 órakor közgyűlést tart, melyre a párt tisztelt tagjai megjeleni kértnek. A párt központi bizottmányának megbízásából: Rakovszky István s. k. a párt jegyzője.

Szatmármegye bizottmányának baloldali tagjaihoz. Szatmármegyében a jövő országgyűlési képviselőválasztások felett intézkedendő központi választmány megválasztása és más fontos intézkedések végett, még e folyó december hó 22-dik napján rendkívüli közgyűlés fog tartatni. Hogy e közgyűlésen pártunk meggyőződését megnyilvánítsa és hazánk javára érvényesíthessük, mulasztatlan kötelességünknek ismertük, hogy tisztelt elvrokntársainkat ezennel felkérjük, miszerint a kitűzött megyebizottmányi közgyűlésre Nagy-Károlyba, még a gyűlést megelőző napon bejönni és akkor itt tartandó baloldali érdekezleten megjelenni — még a legsúlyosb legyőzhető akadályok elhárításával is — mindnyájan szíveskedjenek. Hazafüi üdvözléssel! Kelt Nagy-Károlyban, 1874. decz. 9. napján tartott baloldali érdekezletünkben. A jelenvoltak.

Budapest, december 11.

Mult hó 24-dikéről szóló 196. számunkban részleteztük a magyar államvasutak igazgató tanácsának felesleges voltát, s meglepéssel constatáljuk, hogy ezen felszólalásunk folytán a pénzügyi bizottmányban az államvasutak igazgató tanácsának feloszlata meg is pendített, de a közlekedési miniszter felemelítván azon hasznos szolgálatakat, miket az igazgató tanács a központi igazgatás ellenőrzésével tesz, annak fenmaradásához ragaszkodott.

Érdekes volna tudni egyik vagy másik specialis esetet, a melyben csakugyan hajtott volna hasznat ezen költségtes testület, minthogy mi utána járván a dolognak, éppen nem voltunk képesek magunknak arról meggyőződést szerezni. Sőt inkább az ellenkezőről győződünk meg. Mert nem képzeltünk ellenőrzést ott, ahol a rendet és rendszert nem ismerik, arról pedig könnyen meggyőződhetünk maga a miniszter is, ha egy kissé széjjel nézne az államvasutak igazgatóságánál s akkor tapasztalná, hogy ott az összes központi tisztviselőség minden általános utasítás nélkül csakis az egyéni belátás szerint intézi az ügyet, mert utasítás a központi hivatalok számára mai napig sem létezik. Hogyan lehet akkor ellenőrzésről szó, mikor a tisztviselőnek alkalmat nem adunk teendőjének megtanulhatására. Körrendeletek ugyan vannak mázsa számra, de azt csak nem hiszi a miniszter, hogy a minden rendszer nélküli, sokszor egymással ellentétben álló rendeletek zagyvalékát, valaki mázsa számra meg is tanulhassa és tudhassa.

Ianen származik a zavart és költségtes adminisztratio, mit a miniszter régen észre vehetett volna még azokban a felterjesztésekben, mik az igazgatóságtól az igazgató tanács utján érkeznek a miniszterhez. Növeli a zavart és rendtelenséget még azon szakismeret és gyakorlati tapasztalatok hiányával teljesített organizatio is, mely szerint lehetővé válik, hogy több központi ügyosztály egy és ugyanazon tárgyban többféle, egymástól eltérő, néha egészen ellenkező intézkedést tehet a nélkül, hogy ezt valaki észrevénné s mindez az igazgatóság nevében történik úgy, hogy az illető kölközeg, ki a különböző rendeleteket kapja, nem tud mit csinálni s újabb kérdést kénytelen az igazgatósághoz intézni. Ez természetesen időbe kerül, az idő pedig pénz.

Azért megfoghatatlan előttünk, mikép szólhatott a miniszter üdvös működéséről egy oly igazgató tanácsnak, mely 3 évi fenállása óta nem volt képes, a célszerű, helyes és rendszeres igazgatásnak abc-jét sem megállapítani. Ha tehát mindamellett a miniszter mégis ragaszkodik az államvasutak igazgató tanácsának fentartásához, ezt csak két, nem igen dicséretes okból teheti, t. i. vagy tökéletesen akaratlankülű bábjá az őt közvetlen környező tanácsosainak, vagy pedig tudja és akarva tartja fen ezen sinecurát kedves embereinek megjutalmazására. Minthogy mi azonban sem az egyik, sem a

másik okot nem helyeseltük, határozottan kívánjuk az államvasutak igazgató tanácsának eltörlését, s kívánjuk ezt annyival inkább, mert nem látjuk át, miért szükséges a magyar államvasutak igazgatására három forum, t. i. igazgatóság, igazgató tanács és miniszter, holott minden magántársulati vasutnál két forum is elegendő, ugymint igazgatóság és igazgató tanács; de legkevésbé látjuk át, mi jelszavak huzhatnak külön fizetést, mint igazgató tanácsosok oly egyének, kik mint osztály- vagy miniszteri tanácsosok már is nyereséget fizetést az állampénztárból.

Az Arnim-ügy tárgyalása.

Tegnap délután az ülés három órákor újra főtárgy volt azon iratok kerültek szóba, melyeket a vádlóval a harmadik csoportba soroz. Vádlott elismeri, hogy az okmányok beiktatása a párisi nagykövetségi épület helyiségeinek szűk volta miatt ki nem elegendő volt. Azon időben, midőn Bismarcktól az „éles” jegyzékeket kapta, vádlott halálra betegsében fektet.

Dockhorn védő constatálja, hogy Bismarck legelősebb jegyzéke jan. 26-án, egy nappal Arnim leányának halála után érkezett a várt részvételt helyett. (Nagy megindulás a hallgatóságban.)

Ezután a tanukihallgatás vette kezdetét. Wesdeler gróf követségi tanácsos, 41 éves, megerősíti, hogy vádlott azt mondta, hogy az egyházi ügyekre vonatkozó jegyzékeket elvitte, mert azok tartalma csak kritikai, nem pedig politikai. Felelmi továbbá, hogy a helyiség szűk volta csakugyan sok bajt okozott, s ez egyes okmányok elvesztését nagyon megmagyarázza.

A titkos levéltár kulcsait szükséglet szerint sok hivatalnoknak oda szokták volt adni. Arnim gróf kérdésére tanu azt mondja, hogy a gróf csakugyan rögtön távozott Párisból; elutazása előtt tanu alig öt perczig beszélhetett vele. Távoztakor Arnim azt mondta: Reményem, hogy néhány nap múlva visszatérhetek Párisba. Párisban időzése utolsó napjain Arnim nagyon el volt foglalva. Még néhány jelentékelenebb tanu vallomása után vádlott azon nyilatkozata folytán, hogy rosszul érezi magát, a tárgyalás további folytatása mára halasztatott.

A mai tárgyalás alkalmával, mely d. e. 10 órákor vette kezdetét — ma este érkezett távirati tudósítás szerint — mindenképpel Arnim válasza olvastatott fel B ü l o v külgyminiszteri államtitkárnak f. évi aug. 5-én kelt levelére. — Arnim határozottan ragaszkodik eme válaszában azon nézethez, hogy disponibilitásba helyezése után nem áll többé a külgyminiszteri hivatal fegyelméi fenhatósága alatt.

Scheven követségi titkár azt vallja, hogy ő az okmányok hiányzásáról először Holstein titkártól vett tudomást, ki egyházi politikai okmányokat keresett Hohenlohe követ számára.

Dockhorn oda nyilatkozik, hogy Holstein mult év december havában bevallotta Arnim előtt, hogy Berlinből Arnim szemeltartásával és cselekedeteiről jelentéstétel bízott meg. — A törvényszék az államügyész indítványára elhatározza, hogy Holsteint távirati uton megjelenésre szólítja fel.

Arnim a harmadik csoporthoz tartozó iratokra nézve megjegyzi, hogy a hiányzó kibocsátványok holléteiről néhányat kivéve, felvilágosítás adott, a jelentések holléteiről azonban nincsen tudomása. — A követségi személyzetet legkevésbé sem terhelheti a hanyagság vádja s ő minden felelősséget magára vállal.

Lewis tanár mint megidézett tanu kihallgatván, vallja, hogy Arnim több ízben tanácsot kért tőle az iránt, nem volna-e tanácsos, a helyett, hogy a külgyminiszteri hivatal törvény útján való lépését bevárja, neki magának igényt emelni a törvényszék előtt a szőnyegen forgó okmányokhoz fenálló tulajdoni jogának elismertetése tárgyában? Továbbá, hogy ne indítson-e szintén pert a külgyminiszterium ellen a fenálló szabályok szerint öt megillető követi fizetés kiszolgáltatása iránt?

A tárgyalás további folyamában felolvastatnak a harmadik csoportba tartozó okmányok. — A párisi német követségnek tanuk megidézett tagjai, Wesdeler kivételével mindnyájan elbocsáttattak, s ezzel a tárgyalás délutáni 3 1/2 óráig felfüggesztetett.

Délután a tárgyalás Arnim kihallgatásával vette kezdetét a hírlapi cikkek eredetének tárgyában.

Arnim bevallja, hogy a brüsseli „Echo du Parlement” és a Kölni Ztg. 1872. máj. 29-ki cikke ő tőle ered, valamint a „Spenn. Ztg.”-ban Döllingerhez intézett levél is, harmadik személy iránti tekintetből vonatkozik azonban felvilágosítást adni a bécsi „Presse”-ben megjelent leleplezések tárgyában.

Az „Echo du Parlement” cikket illetőleg Arnim Thile akkori államtitkára hivatkozik, hogy ő (Arnim) azon időben épen Berlinben volt szabadságon s a külgyminiszteri hivatal kérdést intézett volt hozzá, akarja-e, hogy lemondásának híre a német lapokban is terjesztessék?

A bécsi „Presse” leleplezéseit illetőleg kihallgatottak Braun reichsráthi képviselő, Zehlicke és Possart a „Presse” szerkesztői. — Braun oda nyilatkozik, hogy Lindau Pál Arnim megbízásából május hóban a cikkek felvételét kérte. — Zehlicke ismétli ismeretes vallomását. — Tanuk erre megesketteknek, noha Dockhorn erőlyesen tiltakozik Zehlicke megeskettése ellen.

Az állam és egyház közti viszonyok rendezése tárgyában kiküldött bizottság tegnap délután 5 órákor tartott ülésén Házmán elnök jelenté, hogy a vallás- és közokta-

tásügyi minisztert a bizottság tárgyalásainál a jelenlevő Szász Károly osztálytanácsos fogja képviselni.

Folytatván ezután a vallás- és közoktatás iránti Eötvös-féle törvényjavaslat részletes tárgyalása, beható tárgyalás után, melyben a bizottságnak csaknem minden tagja részt vett, a következő megállapodások hoztak, illetőleg fogadtattak el az Eötvös-, valamint az avval párhuzamosan tárgyalt Irányi és Molnár Aladár-féle javaslatokból:

„Az állampolgárok az ország törvényeinek korlátai között s megtartása mellett szabadon egyesülhetnek hitfelekezeteket képező vallási testületekkel vagyis egyházakkal; egyházi szervezetüket önmaguk határozzák meg, s minden vallási s egyházi ügyekben önmaguk intézkednek.

A törvényesen alakult hitfelekezetek vagyis egyházak jogokra s kötelezésekre nézve egymás közt s az állam irányában egyenlők. Azonban az államnak a római és görög kath. egyházak iránt eddig gyakorolt minden jogai továbbra is főtartatnak, míg ezen egyházak szintén az önkormányzat alapján nem szervezkednek, s ez iránt a törvényhozás törvénynyel nem intézkedik.”

Leghosszas vita folyt azon kérdés fölött, hogy az államnak a róm. és gör. kath. egyházak iránt eddigi gyakorolt jogai ezen egyházak önkormányzati szervezkedéseig főtartatassanak-e? — Lükő minden ily intézkedést mellőzni kíván. — Irányi és Bésan utasítatni kívánják a kormányt a kath. autonómia szervezete iránt szükséges teendőket mielőbbi megtételére. A bizottság több tagjának főtárgyalása után lényegileg a következő értelmű határozati javaslat fogadtatott el, annak végleges szövegezése a legközelebbi ülésre halasztatván:

„Utasítatik a miniszter, hogy a vallásügyenlőség teljes életbeléptetése céljából a római és görög katolikus egyház autonómikus szervezeteire vonatkozó intézkedéseket minél előbb megtegye s ugy ezen, mint más egyházak politikai előjogainak megszüntetése iránt tjavaslatot terjesztessen be.”

Megemlítjük végül, hogy a közoktatási miniszter képviselője a bizottság ülésében azon nyilatkozatot tette, hogy a bizottságban jelenleg tárgyalat kérdésekkel szemben az egész kormány még nem foglalt el álláspontot, de a bizottság előtt fekvő javaslatok a vallás- és közoktatási miniszteriumban részletes tanácskozások tárgyát képezik, a mely tárgyalások valószínűleg már holnap be lesznek fejezve.

A pénzügyi bizottságból.

A bizottság tegnap d. u. 5 órákor folytatta a pénzügyminiszter költségvetése feletti tanácskozásait.

Államerdőkre a szükséglet 5.304,794 forint, a brutto-jövedelem 8.302,980 frt, tehát a tiszta jövedelem 2.998,231 frttal irányoztatott elő.

Széll előadó a bevételt, ha valóságos lenne, elfogadná észrevétel nélkül, de évek tapasztalata azt bizonyítja, hogy ez csak papírosan maradt, így 1872-ben tényleges jövedelem csak 1.900,000 frt, 1873-dik évben pedig csak 923,000 frt mutatkozik mint bevétel, a preliminált 3 millió helyett. A kiadásoknál 500,000 frtnyi főtörlést és a bevételnél 1 milliót levonhatónak hisz.

Zsedényi úgy látja, hogy a kiadások a brutto bevételnek most is 65 százalékát képezik. Hallatlan mennyiség érdekezelés. Az üzleti költségek az összes kiadások 1/5-re rugnak és így 1875-re számított 3 1/2 millió frt a favágásra, épület és mesterfa előállítására, fagyártmányokra, faszén előállítására, anyagok és termékek vásárlására szükséges kiadások. A szülő azt hiszi, hogy a kezelet költségeit azon határig lehetne szorítani, tehát 1 millió frtnyi levonást indítványozna a kiadásoknál. Wagnere erdészeti tanácsos bővebben előadja azon okokat, melyeknél fogva ő sem az előadó, sem Zsedényi által követelt levonásokat nem fogadhatná el. Mihályi a pártolja Zsedényi nézeteit és Horváth-Szlavonország erdeinél mindenestre túlzottan tartja az előirányzott kiadásokat.

Péchy úgy van értesülve, hogy p. o. a diósgyőri vasgyárnak az államerdők olesóbban adatik fa és kőszén. S azon meggyőződésre jutván, hogy Erdélyben s több más helyen még a fakészletet sem lehet eladni, többé a favágásra és a fagyártmányokra 1875-ben pénzt sem akarna költeni és azért elfogadja, mint minimumot az előadó lezállítását.

Móricz a marmarosi erdősegre nézve arra figyelmezteti az előadót, hogy ottan a magánbirtokok az erdő egy részét bírva, ha nagyon leszállítatik az állami fatermelés, ezen a magánosok fogják az állam helyett elfoglalni.

Somssich mind a szerződésekre, mind az előadásokra nézve fonaknak tartja a miniszter eljárását. Azt kérde miként szüntettetett meg a marmarosi szerződés, és igaz-e, hogy a favágást Ungvárról 10 évre biztosította 5 frtjával egy öl vágásért? Wagnere erdészeti tanácsos válaszolja, hogy 1871-ben kötött meg a marmarosi szerződés, 1872-ben a vállalkozó mintegy érezvén a jövő rossz évi üzletet, a fa átvételénél mindenféle kifügásokkal élt, melyeknek folytán maga az igazgató Prukberger a szerződés megszüntetését indítványozta. Az ungvári szerződésről 1 frt 80 kr-ra egy öl favágásért, és ezen ár 10 évre biztosított. Végre a miniszter felszólított, hogy a levonás kiszámítása iránt előterjesztést tegyen a holnapi ülésben.

Bányákra 23.326,442 frt irányoztatott elő, ugyanis bányagazgatóságokra 359,783 frt, szénbányaművekre 14.829,655 frt, ezeknél 1873-ban 378,000 frtnyi hiány volt; 1875-re a hiány 179,766 frttal irányoztatott elő. Miután a fémhányak soha pénzügyi jövedelmet nem adtak, de magasabb nemzetgazdasági szempontból fentartandók, észrevétel sem volt.

Vasművekre 6.164,405 frt mint bevétel, 5.795,198 frt mint kiadás, és így a jövedelem 315,222 frttal állitta-

tott be. Az előadó az eddigi zárszámadások után azon reményt nem táplálhatja, hogy ezen vasművek, melyek 1873-ban 1.247,000 frtnyi hiányt eredményeztek, 1875-ben tiszta jövedelmet adhassanak. Azonban meg akarunk különböztetni ezen vasművek közt azokat, melyek mint az erdélyi, rohnczei és tiszolzei vasművek még is tiszta jövedelmet előmutatni képesek, azoktól, melyek folyvást a legnagyobb beruházások dacára, mindig hiány mutatnak fel, mint a diósgyőri és más marmarosi vasművek. Amazok számára meg akarunk szavazni az okvetetlen szükséges kiadásokat a miniszteriumnak adandó utasítással, hogy ezeket is adandó alkalommal eladni igyekezzenek, emezeket lehetőleg még 1875-ben megszüntetni eladni kívánja.

Zsedényi annak ellenében hivatkozva a hétév óta vasművekbe fektetett milliókra és évről évre növekvő deficiztekre, a nevezett jöve delmező vasművek által kimutatott bevételeket tiszta szemfényvesztésnek tekintti, mert azt csak is az anyagkéslet értékében keresik így p. o. a rohnczei vasmű 149,000 forintnyi jövedelme mutat fel, mely nem készpénzben, hanem a készlet 2 millió frtnyi értékében keresendő, a készletet pedig a termelési költségek, nem a valódi ár szerint becsülik.

Az állam, főleg egy eladósodott állam nem verselyezhet vasgyártásban a magánvállalkozókkal, azért szöve az képviselőháznak annyi szomorú tapasztalás nyomán az ajánlana, hogy a pézgyminiszter az 1875-dik év lefolytatott alatt a kész anyagokat használtassa fel és ujakat be ne szervezvéen, azon év lefolytatott alatt adja el a vasműveket, vasműveket, vagy ezeket berbe adván, az állam részéről az üzletet többé ne folytassa. — Nagyjobb vita után, melyben Splényi b. osztályfőnök a miniszteri előirányzatot védi, Móricz, Péchy, Wagnere az előadó véleménye mellett nyilatkoztak, a bizottság at el is fogadta.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése december hó 11-ikén.

Elnökök: Perczel Béla. — Jegyzők: Huszár Mihályi, Wächter, Szeniczey, Beöthy. — A kormány részéről jelen vannak Bittó, Ghyczy, Szapáry, Bartal, Pauler, Trefort és Pejacsevich miniszterek.

Az ülés d. e. 10 órákor megnyitvatván, a mult ülés jökönyve hitelesítették.

Kérvények. Eöry I. az ungvári ügyvédegyetel kérvényét a kereseti adónak az ügyvédekre vonatkozó része módosítása. — Lazar A. a szinyérváraljai gör. kath. egyházat a vásárvám jövedelemben való részesítés tárgyában, továbbá Birró Domokos sárdi lakoskét magán kérvényét, — Wächter Fr. a brassói orvostudorokét az új adótjavaslatok tárgyában adja be. — A kérv. bizottsághoz utasi tanak.

Napirenden van az indemnitv részletes tárgyalása.

A tjavaslat czime, valamint 1. és 2. §-ai vita nélkül változtatlanul elfogadtatnak.

A 3. §-nál Tisza Kálmán felemlíti, hogy míg az előző években rendszeren egy kisebb költségetvétel alapján kéretett az indemnitv, most megfordítva egy sokkal nagyobb alapján kéri azt a kormány s bár a miniszterelnök biztosította a multkor a házat, hogy a p. ü. bizottság által tett és még teendő levonások keretét a kormány át ne lépji, de mivel nem lehetetlen, hogy időközben változás történhet a miniszteriumban s így a miniszterelnöki ígére semmi biztosítékot nem nyujtana. — Ohajtaná, hogy a eredeti 3. §. helyébe a következő új szöveg tétessék:

„Az állam szükségleteinek fedezése ugy eszközlendő, hogy a költségek az 1875-ik évi költségvetés keretében beilleszthetők és az abban megállapítandó összegek határai között elszámolhatók legyenek.” — Vagyis más szóval a törvényben ohajtaná megadni azu biztosítékot melyet a miniszterelnök nyilatkozatával adni akart. (Helyeslés a baloldalon.)

Paczolay J. nem fogadhatja el a módosítást, mert ez által a miniszterium nem lenne többre kötelezve, mint hogy az általa előterjesztett költségvetés keretén belül gazdálkodjék, holott a miniszterelnök nyilatkozata tovább ment s világosan kimondta, hogy ő az indemnitv iránt fogja felhasználni, hogy az nemcsak a kormány költségvetéseinek, de a p. ü. bizottság által tett levonások keretében is beilleszthetők. E módosítás továbbá határozott bizalmatlansági nyilatkozatot foglal magában a kormány irányában.

Ghyczy K. pénzügyminiszter osztja előtte szóló nézeteit. Szerinte, ha időközben változás áll is be, a leendő kormány köve lesz a mostani ígéréte által, s minthogy így a 3. §. jelen szövegezése mind ennek, mind Tisza kívánásának megfelel, kéri a házat, fogadja el változtatlanul a 3. §-t.

Tisza K. úgy látja, hogy mind Paczolay, mind pénzügyminiszter félreértették szándokát s azt látszanak hinni, hogy ő a költségeket az 1875-re betervezett budget tételei szerint akarja megszabtatni, pedig az ő módosításának értelme az, hogy a megállapítandó összegek határai közt elszámolhatók legyenek a költségek. — Péchy T. szükségesnek tartja Tisza módosítását, miután a kormány nem igen szokta foganatosítani a ház határozatait.

Simonyi E. miután a ház többsége az indemnitv tegnap megszavazta, ő is a ház többségének nézetéhez áll s az állam érdeke szempontjából minden más tekintet nélkül hozzá kíván szólni a tjavaslat egyes részleteiről. Ghyczy szavaira megjegyzi, hogy a miniszterek szavai csak őket személyesen kötik s nem egyszerűen utódaikat is — ha tehát a kormány holnap-holnapután lemond az utóda nem lenne köteles az 1874-ki budget szerint ten költségeket a jövő évnegyedben.

Szavazásnál a ház többsége eredeti szerkezetű fogadja el a 3. §-t. — A 4. és 5. §§. változtatlanul fogadtatnak el s elnök a ház megkérdése után kijelöli, hogy a miniszterelnök azon tegnapi nyilatkozatát

Folytatás a mellékleten

Melléklet az Egyetértés

z a t a, miszerint a kormány a belől marad a jövő év első negyedében a könyvbe be fog igtatt Ezzel az indemnitv meg levén szavazva a jövő ülése vastatni.

Következik a föld-, háza szólo ideiglenes adótjavaslat szólo tjavaslatok tárgyalása.

Széll K. előadó kifejti, hogy álló adóknál szólo törvények csak s mindenkor csak egy évre által a ház az adótörvények ideig tenni s miután most már ez évből titulteré gondolni sem lehet, elfogadására.

Mocsary Lajos T. képviselő törvényjavaslat az összes adótör tájáról szól. Ha ezen meghosszabb akkor természetesen a fenálló évre azon helyzetben, hogy adók e szerint nem kormányozhatja. H együtt magát törvényen kívül hely vényjavaslat ép oly természetű szólo törvényjavaslat. Megszavaz vényjavaslatot, ez egyenesen attó akarjuk-e adni a jelenleg fenálló ket arra, hogy az országot tovább nem, a mi természetesen attól f seltetünk-e vagy nem a kormány ugyanazon kérdés előtt állunk, a nap és tegnapelőtt és voltaképen kérdés vitatásának folytatása. azon szándék, hogy én a vitát uj tekintetben csak igen röviden tomat, egyedül arra kérek a t. néhány rövid szóval megvilágítva vajjon épen az adótörvényeknek bizoi azon miniszterre, a kinek a feladata, t. i. a jelenlegi pénzügy

A mi általában a bizalmi ké oldaláról, valamint a háznak más az illető képviselő azon indokok bizalmi szavazatot meg, vagy m mi nevezetesen illeti azon indok Móricz Pál és Tisza Kálmán kép megtagadták, én teljesen elismer Elismerem azt, hogy ezen indoko jelen elégségesek voltak arra, hogy a maguk részéről a miniszterium

En azonban a tekintetben tovább n saim, mert én még azon esetben is, h mindazon mulasztások vádja, mel hoztak, én akkor sem viseltetné egyszerű oknál fogva, mert én nem semmi oly kormány iránt, amely, rüen fejezzem ki magam, a közös viseltetem bizalommal azon kor lyása s élén áll azon pártnak, a m tását mindekkoraig programja kai dogmájának tekintette; nem azon kormány iránt a mely még fogható tények bizonyítják, hogy haladva lehetetlen, hogy az orsz mely még akkor is, midőn kifogy minden tervekől, melyekkel az á hozza, oly extravagáns eszköz nyulni, mint a milyenek a t. előterjesztett adóvégrehajtási t lathatnak, még az ily törvények hoz erősen ragaszkodik, sőt mint a jövő menekülésnek utját is, azo zérttagja és osztlopa, a pénzügymin tant állította fel a képviselőházb megváltoztathatlanok és ennélfogy csepegtetni a nemzet szívébe, hog kezén lábán megkötte vettetik A kormány iránt bizalommal nem indemnitv nem szavaztam meg törvények megszavazása által sen zöket további fenálltatására.

De a mi különösen azon kérv vajjon épen az adótörvények végr azon miniszterre, a ki eddig ezet totta, kezelte: arra nézve legyen s azon miniszterre, a ki eddig is — gam máskép — visszaelt azon tör azokat a gyakorlatban mellőzni, t törvényeket — ugyanazon törvény részéről nem bízhatom.

Ismeretes t. ház azon szigor len adóvégrehajtás, a mely érte evekben az országnak legszegény

Midőn arról szölok, hogy n a törvény, akkor értem különöse 40. §-át, a mely szól arról, hogy n az adóvégrehajtás alkalmával exe betik.

Ezen törvény legnagyobb szög polgárainak legszegényebb kább sújtott népet. Ezen törvény zálogolás, illetőleg végrehajtás az ágy, ágynemű, ruhanemű, a v családjának szükséges 15 napi éle folytatására szükséges vonó-marh haszonmarha.

Ezen törvény egyáltalában tében zálogolás és elárverezés tör

Melléklet az Egyetértés 211 ik számához.

zata, miszerint a kormány a tett levonások határain belül marad a jövő év első negyedében, — a mai jegyzőkönyvbe be fog igtattatni.

Ezzel az indennityi tjavaslat részleteiben is meglevén szavazva a jövő ülésen harmadszor fog felolvasatni.

Következik a föld-, házadó, dohányjövédéről stb. szóló **ideiglenes adótjavaslatok** meghosszabbításáról szóló javaslatok tárgyalása.

Szell K. előadó kifejti, hogy miután az összes fenálló adóinkról szóló törvények csak ideigl. hatálylyal bírnak s mindenkor csak egy évre hosszabbíthatnak meg, mi által a ház az adótörvények ideiglenességét akarja kitüntetni s miután most már ez évben az adóreformok keresztülvitelére gondolni sem lehet, kéri a házat a tjavaslatok elfogadására.

Mocsáry Lajos T. képviselőházi! A szövegben levő törvényjavaslat az összes adótörvényeknek meghosszabbításáról szól. Ha ezen meghosszabbítás nem történik meg, akkor természetesen a fenálló kormány nem lesz a jövő évre azon helyzetben, hogy adókat szedhessen, az országot és szerint nem kormányozhatja, ha csak az országot s vele együtt magát törvényen kívül helyezni nem akarja. E törvényjavaslat ép oly természetű, mint volt az indennityről szóló törvényjavaslat. Megszavazzuk-e vagy nem e törvényjavaslatot, ez egyenesen attól függ, hogy vajjon meg akarjuk-e adni a jelenleg fenálló kormányának az eszközöket arra, hogy az országot tovább kormányozhassa, vagy nem, a mi természetesen attól függ, hogy bizalommal viselhetünk-e vagy nem a kormány iránt. E szerint t. ház, ugyanazon kérdés előtt állunk, a mely előtt állottunk tegnap és tegnapelőtt és voltaképen helyén volna a bizalmi kérdés vitatásának folytatása. Távolság azonban tőlem azon szándék, hogy én a vitát újra feleleveníteni akarjam; e tekintetben csak igen röviden óhajtom jelezni álláspontomat, egyedül arra kérek a t. háztól engedelmét, hogy néhány rövid szóval megvilágíthassam azon kérdést, hogy vajjon épen az adótörvényeknek végrehajtását rá lehet-e bízni azon miniszterre, a kinek a végrehajtás specifice is feladata, t. i. a jelenlegi pénzügyminiszterre?

A mi általában a bizalmi kérdést illeti, a háznak ezen oldaláról, valamint a háznak másik oldaláról is kifejtették az illető képviselők azon indokokat, a melyeknél fogva a bizalmi szavazatot meg, vagy meg nem adni vélték. A mi nevezetesen illeti azon indokokat, a melyeknél fogva Mórlicz Pál és Tisza Kálmán képviselőtársaim a bizalmat megtagadták, én teljesen elismerem azoknak fontosságát. Elismerem azt, hogy ezen indokok magukban véve is teljesen elégségesek voltak arra, hogy azoknál fogva a bizalmat a maguk részéről a miniszterium irányában megtagadják. Én azonban e tekintetben tovább megyek, mint t. képviselőtársaim, mert én még azon esetben is, ha nem érhetné a kormányt mindazon mulasztások vádja, melyeket t. képviselőtársaim előhozta, én akkor sem viselhetném bizalommal iránta azon egyszerű oknál fogva, mert én nem viselhetném bizalommal semmi oly kormány iránt, amely, hogy röviden és egyszerűen fejezzem ki magam, a közönséges alapon áll; nem viselhetném bizalommal azon kormány iránt, amely kifolyása s élén áll azon pártnak, a mely a közönségek fentartását mindekkoraig programja legelső tételének, politikai dogmájának tekintette; nem viselhetném bizalommal azon kormány iránt, a mely még akkor is, midőn kézzel fogható tények bizonyítják, hogy azon az alapon továbbhaladva lehetetlen, hogy az ország tönkre ne menjen, a mely még akkor is, midőn kifogyott minden eszközből minden tervekéből, melyekkel az állam háztartását rendbe hozza, oly extravagáns eszközökhöz volt kénytelen nyulni, mint a melynek a t. pénzügyminiszter urnak előterjesztett adóvégrehajtási törvényjavaslatában foglaltatnak, még az ily törvényekkel is a közönségyi alaphoz erősen ragaszkodik, sőt mintha csak be akarná vágni a jövő menekülésnek utját is, azon kormányának egyik vértárgya és oszlopa, a pénzügyminiszter ur, azon abnormis tant állította fel a képviselőházban, hogy ezen törvények megváltoztathatlanok és ennél fogva azon hitet akarná becsépegtetni a nemzet szívébe, hogy ezen törvények alapján, kezén lábán megköve vettetik Ausztria lábái elé. Én ily kormány iránt bizalommal nem viselhetem és valamint az indennityt nem szavaztam meg, ugy nem akarom ezen törvények megszavazása által sem neki megadni az eszközöket további fenállatására.

De a mi különösen azon kérdést illeti, tisztelt ház, vajjon épen az adótörvények végrehajtását rá lehet-e bízni azon miniszterre, a ki eddig ezen törvényeket végrehajtotta, kezdte: arra nézve legyen szabad megjegyezni, hogy azon miniszterre, a ki eddig is — nem fejezhetem ki magam másképp — visszaélt azon törvényekkel, a ki engedte azokat a gyakorlatban mellőzni, engedte megsérteni azon törvényeket — ugyanazon törvényeknek kezelését továbbra részemről nem bízhatom.

Ismeretes t. ház azon szigorú, mondhatnám kegyetlen adóvégrehajtás, a mely érte a legközelebbi inséges emberekben az országnak legszegényebb néposztályait. Midőn arról szólok, hogy mellőztetett, megsértetett a törvény, akkor értem különösen az 1868. XXI. t.-cikk 40. §-át, a mely szól arról, hogy mik azon tárgyak, melyek az adóvégrehajtás alkalmával executio tárgyát nem képezhetik.

Ezen törvény legnagyobb mértékben érdeklí az ország polgárainak legszegényebb és az inség által leginkább sújtott népét. Ezen törvényben kimondatik az, hogy zálogolás, illetőleg végrehajtás tárgyát nem képezhetik: az ágy, ágynemű, ruhanemű, a végrehajtást szenvedett és családjának szükséges 15 napi élelmi cikkek, a gazdaság folytatására szükséges vonó-marha, hasonlóké az utolsó haszonmarha.

Ezen törvény egyáltalában nem respectáltatik, szél-tében zálogolás és elárverezés történt mindazon tárgyakra nézve, melyek e rovatokban foglaltatnak. Az egész országban pergett a dob folytonosan, a szegény népnek, utolsó gunyja, élelme, haszon marhája irgalom nélkül elárvereztetett. Oly mérvben folytatottot e tekintetben a szigor, a milyen hallatlan volt a Bach kormányának legkiméletelebb idejében; a szigor és a törvény megsértése soha nem érte azt a fokot, mint ma.

Midőn én azt látom, hogy ugyanezen törvények, melyeknek végrehajtásával ugyanazon miniszter bizatik meg, ki nek kezelése alatt ezen dolgok fordulnak elő, és midőn más részről tudom, hogy a pénzügyminiszter ur rendszeresen leglényegesebb részét képezi a szigorú adóvégrehajtás, midőn a képviselőház asztalán fekszenek, e tekintetben oly extravagáns módok, a minőkhez hasonló hallatlan a civilisált országok történetében, midőn a miniszter oly módon akarja ezen törvényeket kezelni, ha megszavaztatnak, hogy már előre 6 millió frtot vett fel a behajtandó adóhátralékokra: akkor lehetetlen, hogy aggodalom nélkül tekintsem azt, hogy ugyanezen kezekre bizassék ezen adótörvények végrehajtása. Azért ezen specifice oknál fogva különösen, valamint azért, mert a kormány iránt bizalommal nem viselhettem: ezen törvényjavaslat elfogadásához nem járulhatok. (Helyeslés a szélső balon.)

Ghyecy K. pénzügyminiszter ismételve kijelenti, hogy feltette magában, miszerint az ellene intézett személyes támadásokra felelni nem fog, mind a mellett nem hallgathatja el előtte szóló azon megrovását, hogy megengette volna valaha a törvény megsértését. — Tagadja, hogy az idén az egész országban inség uralkodik. Egyébiránt, ugymond, egyszer már tisztába kell jönnünk a kérdéssel, akarja-e a ház, hogy az állam kiadásai az állam bevételei által fedeztessenek; ha a ház ezt nem akarja, akkor ő természetesen felha az adók behajtásával, de különben ezt nem teheti. — Végül még egyszer felkéri a baloldalt, vegyék tekintetbe, hogy az adófizetésre vonatkozó olynemű nyilatkozatok, minőt most Mocsáry tett, nagyban lohasztják a fenálló törvényes köteleesség teljesítését. **Szell K.** előadó merőben tévesnek tartja azon felfogást, a melyből Mocsáry a jelen tjavaslatot tárgyalja. Az adótörvényeket a bizalom szempontjából tárgyalni nem tartja helyesnek, sőt szerinte ez a legveszedelmesebb felfogás. — Ujolgaj ajánlja a tjavaslat elfogadását.

Mocsáry L. személyes kérdésben szól fel. Ő a budget és az adótörvények megtagadásának teoriáját azonosnak tartja; mert épolv kevéssé lehet kormányozni budget, mint adótörvények nélkül. — S kérdi az előadótól, miért hozhatnák meg az adótörvények csak évről évre, miért kell azok érvényét minden évben meghosszabbítani? Ha ennek alapja nem az a ratio, mint a melyen a budget megszavaztatik: akkor nem tudja, hogy ez miért történik. (Zaj.) — **Szell K.** válaszul adja, hogy ennek oka az, mert a magyar országgyűlés az adóreform általános keresztülviteléig az adótörvényeket mindenkor ideiglenes természetűek tartotta.

Almássy S. kereken visszautasítja a pénzügyér azon állítását, mintha ők azt kívánták volna, hogy az adókat ne hajtja be a pénzügyminiszter executio útján, mivel ők csak azt kívánják, hogy a törvény korlátai közt eszközölje ezt. — Egyszermind csodálkozását fejezi ki a fölött, hogy épen a pénzügyminiszter nem bir tudomással azon óriási visszaélésekről, melyek az adóvégrehajtásoknál országserzte elkövetettek, s melyek általános ismeretek. — **Gál M.** a pénzügyér azon szavaira, hogy ha birna tudomással ily visszaélésekről, megfenyítene az illetőket, emlékezteti őt, hogy már intézett hozzá egy interpellatiót igavonó barmok elárvereztetése miatt, választ azonban maig sem kapott.

Tisza K. jelezni kívánja saját álláspontját a jelen esettel szemben, főleg miután az adók kérdése különböző módon több ízben tárgyalás alá fog a házban kerülni. Először is megkülönböztetést tart szükségesnek magukra az adókra, vagy magukra az adótörvényekre nézve. Mert ő megkülönbözteti azt, ha a fenálló adók meghosszabbításáról van szó, attól midőn új adókról, vagy adófelemlésről van szó. Ez az első megkülönböztetés. A másik megkülönböztetés szerint megkülönbözteti viszont az eljárás, melyet bármely kormányval szemben lehet követni, s eziránt meggyőződése az, hogy egyáltalán azon törvényeket s egyáltalán az adót csak oly kormányval szemben lehet megtagadni, a mely törvénytelen. (Helyeslés.) A bizalom hiánya nem ok az adók megtagadására; lehet ok a felhatalmazás megtagadására, de a létező, folyó adók megtagadására nem ok. Igen is lehet kérdés, hogy midőn bármely cél elérésére nagyobb mérvű áldozatokat követelnek, vajjon lehet-e azokat megszavazni, szemben egy kormányval, melyhez nincs bizalom; de a bizalom hiánya per absolute minden eddig létezett és szükségesnek bizonyult adó megtagadására szerinte nem lehet ok. — **Csanády Sándor** Tisza nyilatkozatában vádat lát maga és elvtársaira nézve, kik az adót a kormányának megszavazni nem hajlandók. Nekik, ugymond, az feladatuk, hogy a közönséges kormányt a törvények korlátai közt megfoszszák a kormányzás kellekeitől. — A tárgyra áttérve, nem fogadhatja el a pénzügyminiszter azon állítását, hogy nem bir tudomással az adóvégrehajtásoknál elkövetett visszaélésekről, miután többször intéztette hozzá ez iránt interpellatiókat, melyekre azonban sohasem felelt. Kárhooztatja a miniszter e mulasztását s felhívja, hogy ezt mielőbb hozza helyre. — **Ghyecy K.** kijelenti, hogy a p. ü. közegek a törvények szigorú szem előtt tartására vannak utasítva. Gál említett interpellációjára nem emlékezik, különben az e tárgyban beadott interpellációkra rövid idő alatt válaszolni fog.

Elnök. Senki szólásra felirva nem lévén, felteszi a kérdést: Elfogadja-e a ház a fildadóról, a házadóról, a jövedelemadóról, a bélyeg és illetékekről, a cukoradóról, a bor- és hus fogyasztási adóról és a dohányjövédéről szóló törvényezikkek hatályának meghosszabbításáról

szóló törvényjavaslatot általánosságban a részletes tárgyalás alapjául vagy sem?

A ház többsége a tjavaslatot általánosságban s részleteiben is minden vita nélkül elfogadja.

Következik a **közös államháztartás** 1871. és 1872. évi zárszámadásaiban engedélyezett kiadási többletek Magyarországára eső részének fedezéséről szóló törvényjavaslat tárgyalása. — **Szell K.** előadó a tjavaslatok elfogadását ajánlja.

Hely Ignác: T. ház! Az előttünk álló kérdés komoly megfontolást érdemel; annál komolyabbat, minthogy új eset és így praecedens alkotásáról van szó, a melynek mindenesetre káros következményei lehetnek a jövőben.

Méltóztatnak tudni, hogy én és elvtársaim általában mindig elleneztek a delegatio intézményét, mert főképp azt mondottuk és mondjuk ma is, hogy az nem bizottság, a mint öök és maga a törvény is nevezi; hanem országos törvényhozó testület, mely a magyar országgyűlésnek is felletle áll. A tulsó oldalról ezen felfogást mindig határozottan visszautasították, azt mondván, hogy az csak a magyar országgyűlés által megszabott jogkörrel felruházott bizottság. Ha az így van t. ház, ha az csakugyan a ház bizottsága, akkor világos, hogy azon határvonalon túl nem terjeszkedhetik, melyet eléje a magyar országgyűlés tűz, mely ott van meghatározva, hogy állapítsa meg a közös államháztartás költségvetését.

A mely percben ezt teljesítette, működése megszűnt. A megállapított költségvetés keretén belül a közös miniszterium költhet a fenálló törvény szerint; de a mely percben a határon túl lép a meghatározási jog igény természetesen a magyar országgyűlés jogkörébe száll vissza és akkor ha az ügyet meg akarná vizsgálni, ez feltételezné a szóban levő zárszámadások megvizsgálását is. Igaz, hogy az 1867. XII. t. cz. 42. §-a szerint, a melyre hivatkozás történt, midőn jelen voltam a pénzügyi bizottságban a számadások megvizsgálása is az ugynevezett bizottságokra ruházhatik.

Igen ám, de ha figyelemmel olvassuk a törvény szövegét, világosan kiderül, hogy az egészen más nemű számadásokra vonatkozik. A törvény szerint világosan csak arra vonatkozik e szakasz, hogy a bizottságokat illeti azon jog, meggyőződni arról, hogy vajjon az általuk megszavazott rovatokra, az általuk megszavazott czélra lett-e a megszavazott összeg elköltyve. Arról, hogy azontul is terjeszkedhessék, a törvény egy árva betűvel sem intézkedik. Ez annál világosabban kiderül, ha a 42. szakaszt, melyre a pénzügyminiszter hivatkozott, összefüggésbe hozzuk, mint kell hozni, az előtte lévő szakasszal. Ugyanis a 41. §. végmondata így szól: „A közöspénzügyminiszter felelős lesz az által vett összegnek a kitűzött czélokra leendő fordításáért; magában értendővén, hogy az, a ki az összegeket kezeli, szoros számadással fog tartozni.“ A 42. §. pedig így szól: „Az eféle számadások megvizsgálása hasonlóul az említett bizottságokat illeti; azok e számadásokra nézve is a fentebb körülírt módon fognak eljárni.“

Tehát a törvény világosan kimondja, hogy ez csak is azon számadásokra vonatkozik, a melyek arra szükségesek, hogy a bizottságok meggyőződjenek a felől, hogy az illető telekre lett a pénz elköltyve, de hogy mi történik akkor, ha a megállapított költségvetés tullepetik, erről a törvény nem intézkedik, amint azt most a törvényjavaslat supponáltatni óhajtja. De ha én csatlakozom, ha az nem áll, ha a t. többség azon véleményben van, hogy nekünk a póthitel is vakon meg kell szavaznunk csak is azért, mert ez a delegatioi jogköréhez tartozik, akkor nyíltan bevallják öök, hogy a mi felfogásunk helyes, hogy itt nem bizottságról van szó, hanem souverain törvényhozó testületről. Ha ezt bevallják, bevallják természetesen azt is, hogy öök a legfontosabb jogot ragadták ki a nemzet kezéből, a jog-k forrását: a törvényalkotási jogot. Mindez komoly megfontolást érdemel. Pénzügyi tekintetből néhány ezer forintról van szó, a mi nem csekély, a mi viszonyaink közt, különösen ha megfontoljuk, hogy a pénzügyi bizottságban némelykor egy pár ezer frtert, sőt némelykor száz forintért valóságos csatát kellett vívni az illető miniszter urakkal, különösen a pénzügyminiszter urral, ki egész seregtanácsossal és számtiszttel rukkolt be a pénzügyi bizottságba, hogy ott mindegyik tétel köröm szakadtaig védelmezen és akkor, mikor a pénzügyi bizottság véres verítékekkel pár száz frtot megtakarított, akkor a miniszter ur előáll egy póthittel több száz ezer frtről, melyet senki sem sejtett. De ha még sokkal csekélyebb lenne is az összeg, nagy fontossággal bir azért, mert kérdem a t. pénzügyminiszter urtól, ki magára vállalta az államháztartást rendezni, miképp véli azt lehetségesnek ily tüneményekkel szemben? Már is látjuk s a tapasztalat is mutatja, hogy a közönséges költségek évről évre fokoztatnak. Ha már most a t. többség oly praecedens alkot, hogy még a közös zárszámadásokból eredő új terheket is el kell viselni, hol van a hatalom a világon, mely meg bírja állítani azt az áramlatot, mely innen keletkezhetni fog. Hogy lehetséges megállapítani egy budgetet oly országban, mely nem tudhatja, mi szakad reája egy két év mulva a másik oldalon. — A t. pénzügyminiszter ur csak az imént azt a kérdést intézte a t. házhoz, hogy vajjon akarja-e, hogy az állam költségei az államjövédelméből fedeztessenek. Magam is azon kérdést vagyok bátor intézni a t. pénzügyminiszter urhoz: akarja-e, hogy abból fedeztessenek? Ha akarja, iparkodnia kell, hogy mindenképp töröltessék el azon intézmény, mely ezt valósággal lehetetlenné teszi. Ha ezt nem akarja, az jele annak, hogy a t. pénzügyminiszter ur maga sem akarja az állam-háztartást komolyan rendezni. Nem szavak, hanem tények után itél az igazságos bíró. Ezt hangoztatta e t. pénzügyminiszter ur tegnapi beszédének vége felé. Itt nem szavak, hanem tények állanak és ezen tények következményei. Itt nem tudományos fejtegetésről van szó, a mit a t. pénzügyminiszter ur most annyira gyűlöli, hanem készpénzről. Ittéljen tehát az igazságos bíró.

Ezen oknál fogva t. ház ajánlom, fontolja meg min-

ÜLÉS.

ber hó 11-ikén.

egyzők: Huszár, Szapáry, Bartal, Paucsek.

ittatván, a mult ülés

védegyelet kérvényét a keze módosítása. — Lazár a vásárcám jövedelemen Domokos sárdi lakos két forostudorokét az új adó bizottsághoz utasítanak.

emenny részletes tá-

és 2. §-ai rta nekü

emliti, hogy mig az költségvetés alapját aditva egy sokkal nebar a miniszterelnő a p. ü. bizottság áltatét a kormány át neidőközben változás miniszterelnöki igért

— Óhajtaná, hogy a szöveg tétéssék: ezése ugy eszköziend, költségvetés keretében apítandó összegek hat. — Vagyis más szóttni azon bizosítéket tával adni akart. (He-

el e módosítást, mert többre kötelezve, mintégvetés keretén belülok nyilatkozata továbbó az indennityt az a kormány költség-tett levonások kerpát továbbá határozat al magában a kormány

osztja előtte szóló néz-as áll is be, a leendőete által, s minthogyennek, mind Tisza ki fogadja el változatla

mind Paczolay, mind adokát s azt látszanak 1875-re beterjesztetababni, pedig az ő móegállapítandó összegak a költségek. — **Pénz**

ositását, miután a forani a ház határozatát többsége az indennitységének nézetével a minden más tekinat egyes részeibe miniszterek szavai csakszersmind utódaikat is polnapután lemondny budget szerint ten

eredeti szerkezetű, változatlanul fogérdezése után kijeletegnapi nyilat

ékleten

Nemzeti színház.

"A kincskereső" K a z á r Emil négy felvonásos népszínműve ma este került első előadásra. Nagy gondal...

A hivatalos lapból. Dusnok pestmegyei kézségben...

UJDONSÁGOK.

A vallás- és közoktatásiügyi miniszter a felekezeti tanítóképezdek javítása érdekében egy körrendeletet adott ki legközelebb, melyben az illető képezdek...

A főváros 1875. évi költségeloirányzatát a tanács tegnap vette tárgyalás alá. A budget rendszere...

A hiányos házszámok miatt a jelekönny átalakítása sok nehézséggel jár. Azért a tanács az új házszám...

A decz. 9-iki Venus átvonulásakor megejtett vizsgálatokról a következőket közölhetjük: Az átvonulás...

A fővárosi tűzoltók számára szükségelt javítások és megrendelések ezentúl a gazdasági hivatal után fognak...

A közúti vaspálya ügyében tegnapelőtt egy vegyes bizottmány tartott ülést Gerlóczy Károly alpolgármester...

A lugosi gör. kath. püspöki széke, mely Olteanu püspöknek N.-Váradra történt áthelyezése által üresedett...

meg, mint a „Ref.“ hallja, Mihályi Géza fog kinevezetni, ki legutóbb Vancsa érsek titkára volt, s fiatal, 31 éves férfi, Mihályi Gábor legfőbb ítélőszéki bíró fia, és Mihályi Péter országgy. képvis. fiúve.

A debreczeni kör tegnap este tartotta a „Pannónia“ éttermében alakuló közgyűlését, melyben az alapszabályok állapították meg. Ezek értelmében a körnek célja a fővárosba jövő debreczeni ifjakat támogatni, őket baráti körben összetartani és önképzésüket, anyagi boldogulásukat elősegíteni.

A m. tudományos Akademia könyvkiadó bizottságának f. hó 6-án tartott ülésében Csengery Antal a következő indítványt tette: A m. tud. Akademia könyvkiadó bizottsága jeles külföldi munkák gyűjteményét indítja meg fordításban, s közben eredeti munkákat is ad, következő sorozatokban: 1. Nyelv és széptudományi munkák, régi és újabb remekirok fordításai. 2. Történelmi munkák, ide értve az irodalom történeteket is. 3. Jog és államtudományi munkák. 4. Nemzetgazdasági könyvtár. 5. Természettudományi könyvtár. 6. Bölcsészeti könyvtár. Egy-egy folyam, a melyre előfizetés nyitattik, 50-60 jvből áll. Mindenik folyam két, három vagy több kötetben (tehát nem füzetekben) fog megjelenni. Egy-egy ilyen folyam előfizetési ára csak 3 frt. Az akademia egyik fő feladata — mondá többek által — a tudományok magyar nyelven terjesztése, s e célzattal csak kevés munkákkal érheti el. Más népeknél a közönség nagy száma teszi ezt lehetővé, nálunk azonban nagy közönség nincs, s míg máshol társulatok alakulnak hasonló célokra; addig nálunk az Akademia van hivatra erre közre működni, mint a melyre a nemzet oly sokat áldozott. — Az indítvány egyhangulag elfogadtatott, s részletes terv kidolgozására albizottság nevezetett ki.

Lopások. Szenees fűszerkereskedésében kiségitő gyanánt szolgáló Maros Béni, volt bérkocsis elfogattott, mert lakásán Szenees boltjából elveszett 19 ananasszal megtelt dobozt találtak. — A nemzeti szállodában ismeretlen tettes által egy vendégnek bőröndjéből 100 forintnyi ruha lopott el.

Payer főhadnagy tiszteletére a bécsujhelyi hadi akadémiában nevelt több tábornok, törzs- és főtiszt egy állandó emléket kíván alapítani. Ezen emlék Payernek, ki szintén az akadémiának volt növendéke, életnagyságú képéből fog állani, mely e tisztek közt gyűjtött adományokból beszerezettni és az akadémiában állandó emlékképp felfüggesztetni fog.

Hirtelen halál. Tegnap este 9 órakor a pesti lövölde előtt elmenő, látszólag 45 éves, tisztességesen öltözött férfi lerogyott és halva találtatott. Hullája a kórházba vitetett át.

Elfelejtett holmik. E napokban az osztrák államvasut indóházában talált és eddig senki által nem igényelt holmik, 200 esernyő kerülnek nyilvános árverés alá. A lóvasuti kocsikon felejtett és eddig uratlan maradt tárgyak, a társulat részéről ma a fővárosi rendőrségnek adták át, ahol a tulajdonosok átvethetik.

A katolikus köztemetőn Gebhardt a Rochus kórház igazgatója csütörtökön reggel három a kórházban meghalt izraelitát temettetett el, ugyanakkor az izraelita hitközség azon értesítést vette Gebhardt igazgató részéről, hogy ő többé a Rochus kórházban elhalt izraeliták tetemeit nem szállítja át a hitközséghez. A hitközség emiatt panaszt fog emelni a belügyminiszteriumnál.

Öngyilkosság. Kaufmané Sándor 19 éves gyoroki születésű kereskedő tegnap délután a Széchenyi-tér 5. sz. alatti lakásán pisztolyal akarta magát életétől megfosztani; a baloldala furdó lövés azonban csak súlyosan sértte meg, minek folytán a kórházba vitetett.

Hirtelen halál Kracsek Magdolna két szivutcai munkásnő lakásában tegnap egy verekedés történt, melynek egy rendőr az által akart véget vetni, hogy Kracsek Magdolnának szeretőjét letartoztatta. Ez annyira megindította a 34 éves szeretőt, hogy szivszélhűdés következtében szörnyet halt.

Színház és művészet. Liszt Ferencz febr. 10. jón Budapestre s valószínű, hogy Wagner Richárd sem jó előbb fővárosunkba, minthogy a tervezett nagy zenekari hangversenyt egy ütt akarják vezérelni. — Liszt Longfelownek egy versét („A strassburgi harang“ címűt) megzenésítette. — Balazs Bognár Vilma asszony január 1-én lép föl ismét a nemzeti színpadon. — Humán Erzsik. a. a. a. jövő héten lép föl először Debreczenben. — „Leó, a z örmények utolsó király a“ címze azon igen érdekes, négy szakaszban írt s az örmény nemzet életéből merített újabb történeti drámának, mely a szamosújvári színpadon először vasárnap azaz decz. 6-án ősi jelmezekkel díszesen kiállításra előadott, és közfelfezésben részesült. A darab szerzője: Cholnoky Pál; történeti ideje: 1826. év; színhelye Armenia. Színirodalmunknak e nembem még eddig egyetlen terméke, egy eredeti korrajz Örményhon reg eltűnt önálló független politikai létének végzakából.

A pesti „központi ellenzéki kör“ választmánya a f. évi decz. hó 12-én (szombaton) este 1/7 órakor ülést tart.

Vigyázatlanosság. K. a vizvárosban lakó reálisiskolai hallgatóknak azon rossz szokása van, hogy ágyban tanuljanak; tegnap éjjel az történt meg vele, hogy midőn felébred, az éjjeli szekrény és az ágyának egy része lángba állott. Jajgatására oda sietett szülői megmenték őt szerencsésen. A tűz valószínűleg onnan támadt, hogy a gyertya eloltása alkalmával az éjjeli szekrényen levő iro-

mányok meggyuladtak, a kanócnak leesett egyik része által.

Baleset. Tegnap este 7 órakor a Károly kaszárnya előtt ismeretlen napszamos saját vigyázatlansága folytán egy lóvasuti kocsit által legázoltatván, azonnal halálát lelte.

Zubovics a múlt szombaton, mint a „Ref.“-nak írják, Balassa-Gyarmaton időzött. Váczról lóháton ment Balassa-Gyarmatra Kálmán Frigyes honvéd huszárszázados kíséretében. A 6 mfdnyi utat 2 1/4 óra alatt tették meg. Zubovicsot a város határán az ifjúkori jóbarátok és ismerősök csoportja fogadta s az ottani Deákkör helyiségében fényes lakomát rendeztek tiszteletére. A lakomán jelen volt Borsiczky Gusztáv közös hadseregbeli huszár főhadnagy is, ki Zubovicsnak jó barátja, s ki ez utóbbinak Bécsből elindultakor azonnal vasutára ült, s Zubovicsot első fogadta Párisban a barriére du Throne előtt.

A budapesti központi távirda forgalma 1874. nov. havában. Feladatott 29,861 sürgöny és pedig 521 állami, 1184 távirdaszolgálati, 354 tőzsdei, 11,317 kereskedelmi és üzleti, 320 hírlapi, 16,165 családi és különféle ügyekben. Erkezett 31,095 sürgöny és pedig 632 állami, 840 távirdaszolgálati, 427 tőzsdei, 12,139 kereskedelmi és üzleti, 597 hírlapi, 16,470 családi és különféle ügyekben. Az érkezett sürgönyökből helyben kézbesített 30,401 vasuti, távirdán továbbított 381, postával 6, kézbesíthetetlen maradt 307. — Áttáviratoztatott összesen 59,510. Az összes havi forgalom 110,466. A feladott sürgönyökből befolyt 19,200 frt 80 kr., melyből 14,349 frt 50 kr. a belföldi forgalomra esik.

Születések és halálozások. A budapesti statisztikai hivatal adatai szerint a lefolyt héten (nov. 29. decz. 5.) élve született 233 gyermek, elhalt 212 személy: a születések tehát 21 esettel mulják felül a halálozásokat. Az élve születtek közt volt 163 törvényes, 70 törvénytelen, nemre nézve 116 fiú, 117 leány. Halva született 17 gyermek, köztük 10 törvényes, 7 törvénytelen. A halottak közt 120 férfi, 92 nő, egy éven aluli gyermek 59. Nevezetesebb halálokok voltak: himlő 31, tüdőgümő 30, tüdő és mellbártyalob 17, ronesoló toroklob 5, typhus 6 esetben, stb.

Uj könyvek. Aigner Lajosnál megjelentek: „Nickleby Miklós és családjának élete és viszontagságai.“ Regény Boz- (Dickens)-től, fordította Benedek Aladár. A 6 kötet ára 6 frt. — „Alakés mértan.“ Elemi és felső népiskolák és tanítóképezdek számára, írta Mayer Miksa. II. kiadás. Ára 80 kr. — „Vezérkönyv a számtanításban.“ Tanítójelöltek és tanítók számára írták dr. Emericz Gyéza és Kárpáti Endre tanítóképezdei tanárok. II. füzet ára 1 frt. Ehez segédkönyv. „Szám-tani példadár.“ A népiskolai II. és III. osztálybeli növendékek számára írták dr. Emericz Gyéza és Kárpáti Endre. Ára 20 kr.

A vidéki ujdonságírói egyesület alakítása érdekében a „Debr.“ azon indítványát, hogy az alakító ülés jan. 17-én Debreczenben tartassék, Lukács Ödön, az eszme megpendítője elfogadja, s ő ezen napon nemcsak megjelenését igéri, de egy alapszabály-szervezetet is hoz magával. Eddig az indítványozón kívül a következő 8 lap nyilatkozott az új egyesület alakítása mellett: „Kassa-Abauji közlöny.“ Vágölygyi lapok. „Haladás.“ „Bihar.“ „Ung.“ „Debreczeni Ellenőr.“ „Bereg.“ „Debreczen.“ Lukács Ödön most ujjal felszólítja ezen hírlapírókat, vajjon a gyűlés kitűzött határidejét elfogadják-e vagy nem?

Amerikai jótékonyaság. James Licknek 1848-ban zongoragyára volt Peruban, de ez nem jól fizetett, eladta és 60 ezer forinttal telepedett San Fransiskóban és itt telekspebulációból csinált 10 milliót Mikor 79-dik évét elérte, 7 embert gondnokká nevezett vagyonra felett; magának kiutaltatott 50 ezer forintnyi érvjáradékot, a többiről következőleg intézkedett: 200 ezer forintból építtetett egy házat keresetnélküli öreg asszonyoknak, 300 ezer forintból a nép számára szabad fürdőt, 1,400,000 frtot hagyott a legnagyobb teleskop készítéséhez, mely valahol Kaliforniában állítassék fel. 600 ezer frtot hagyott, hogy abból „fiatal kaliforniaiak neveltessenek; 500 ezer frtot hagyott egy Kalifornia történetét jelképező szoborra, megneve, hogy 300 ezer forintból „bronz emléket“ emeljenek Sir Francis Scott Keynek, mert megírta a „Star Spangled Banner“ című költeményt. Többi vagyonát pedig megosztotta a kalifornia tudományos akademia és a kaliforni pionereket közt, ez utóbbi név alatt a geográfiai társulatot kell érteni. Továbbá meghagyta, hogy minden kaliforniai rokonának egy-egy 10 ezer forintos sörkövet emeljenek a temetőben, az élők ugyanennyit kapjanak egyenként.

Nevelőül ajál a szerkesztőségünk egy külföldi egyetemet végzett s több európai nyelvet alaposan értő s a tanítás terén bő tapasztalatokkal bíró fiatal embert, a ki egyes nyelvekből külön órákra is vállalkozik. Bővebben értekezhetni Nádor-utca 18. szám I. emelet 11. ajtó délután 2-3 óra között.

Rövid hírek. A főváros tanügyi bizottsága a szükségnek megfelelőleg újabb 20 általnítói, 17 kézimunkatanítónói, 5 ismétlő iskolaigazgatói és 19 ismétlő iskolatanítói állás szervezését hozza javaslatba. — Ugyan e bizottság az idén megüresült 18 osztálytanítói állomásra pályázatot javasol nyitattani. — A rendőri hivatalnokok és rendőrök gyermekeinek tandíjmentességét a tanügyi bizottság csak azon esetben kívánja kimondatni, ha az illető szülők 10 frt egyenes államadónál évenként kevesebbet fizetnek. — A várbeli háztulajdonosok kérvényit intéztek a fővárosi tanácshoz aziránt, hogy a Ferdinándkaszárnya táján a várbau új feljáró építtessék. — Az Istvánér kikövezése és befásítása iránt a VII. kerületbeli előljáróság előterjesztést tett, az ide vonatkozó munkálatok a jövő évi költségvetésbe fel fognak vétetni, a közelet azonban már a jövő tavaszszal megkezdendik. — Két szarvast löttek nem rég Orlát közelében (Nagy-Szeben mellett), melyek közül az egyik 255 foatot nyomott; a vadakat azonban a vadásztörvény értelmében el-

kobozták s a szegények alapja javára 49 frt 51 kr-ért adták el. — **A magyar mérnök- és építészegylet** 1874. évi december 12-én (szombaton) esti 6 órakor az egyetemes helyiségeiben egyetemes szakulást tart, tárgya: **Éltető Elek** értekezése: A Sachsféle kőfuro-gépről. — **A horvátminiszter** Pejacevics Péter gr. a fővárosban jelenlevő horvát képviselők tiszteletére tegnap fényes bankettet adott.

Törvényszéki csarnok.

Kettős házsság vádja alatt ma **Lesznayák** Pál a legfőbb ítélőszék irodaszolgája állott a fenytő törvényszék előtt. Lesznay t. i. Kassán 20 év óta Gajdoska Katalinnal élt törvényes, habár igen boldogtalan házasságban, melyből öt gyermek származott. 1873. őszszel Lesznay a fővárosba szökött, itt elnyerte irodaszolgái állomását, és végre **Kubányi Zsuzsanna** nevű özvegyvel lépett házassági frigyre, melynek Kanovics Béla jözséfvárosi kath. plébános áldása a törvényesség jellegét adá és mely csak **Lesznayák** Kubányinének és a plébánosnak azt mondá, hogy ő nőtelen, másrészt azonban tény, hogy ez utóbbi nem követelt Lesznaytól nőtlenségi bizonyítványt, és pedig a mint ma mondá, hogy ne éljen tovább concubinatusban Kubányinéval. A fenytő törvényszék **Rakovszky** kir. alügyész indítványára **Lesznayák** o t, kit dr. Füzeses Géza védett, hat havi börtönrre ítélte, a plébános eljárására vonatkozólag pedig, a mennyiben az egyházi szabályokkal ellenkeznek, azt határozta, miszerint az ítélet az egyházi felső hatósággal köztelenség. Vádolt és kir. ügyész felebezzett.

Közgazdasági értesítő.

Terményüzlet. Budapest, decz. 11. Buzában kissé élénkebb vetelkedv mellett határozottan szilárdabb

iránylat s 5 krral emelkedett árak mellett mintegy 25,000 mérd kelt el; a többi gabnaneműekben ellenben nem volt semmi üzlet.

Hivatalos jegyzéssel a következők kötések történtek: Buza bántási 12.200 vmáza 86 1/2 — 84 1/2 fns 5.10 — 4.85 kr., pestvidéki 700 vm. 88 1/2 — 87 fns 5.45 — 30 kr., aradi 200 vm. 86 1/2 fns 5.25 kr., bácskai 4200 vm. 86 1/2 fns 5.35 kr., mind 3 hónapra.

Hátridőre pangás uralkodik, buza lanyha, tengeri 1—2 krral szilárdult, míg zab 1 krt vesztett. — **Usance-buza** tav. 4.84—86 kr., tengeri tav, 3.56 kr., — zab tav. 2.30 kr.

Értéktözsde. Szilárdabb hangulat volt észlelhető főleg befektetési és takaréktári papirok iránt. — **Az elötözsdén** osztr. hitel 238.40—237.80 kr., földhitel 74.50. — **A déli tőzsdén** osztr. hit. 237.90 kr., földhitel 74.50. — **Szülődézsma** 72.75, keresk. bank zálogl. 84.50 kr., díjsorsj. 81.25 kr., orsz. közp. 85. — **Egyéb értékek** közül Pannonia viszonb. 325—327, Hunnia 45, Pannonia gőzm. 385. — **Valuták** és jelváltók keveset változtak.

Időjárás. Esős enyhe idő nagy sárral; légmérséklet reggeli 7 órakor + 0.7 C.

Győr decz. 9. Buza tiszta 4.30—4.70, közönséges 3.50—3.90. Rozs 3.20—3.60. Árpa 2.40—2.80. Zab 1.60—2.00. Kukorica 2.40—2.80. Köles 2.40—2.80. Széna két lovas kocsi 10—14 ft. Bor egy akó 8—12 ft.

Kassa decz. 9. Buza 4.75, 4.50. Kétszeres 4.10. Rozs 3.75—3.50. Sörnek való árpa 3.15. Árpa 2.90—2.75. Zab 2—1.90. Kása 5—5.75. Kukorica 3.15—3 ft. Spiritus 30 foku magyar itezéje 19 kr. Burgonya 1.15—85 kr.

N-Varad decz. 8. Buza osztr. mérő 4.90—3.90 kr., kétszeres 3.70—40 kr., rozs 3.20—2.80 kr., árpa 2.20 ft., zab 1.80—60 kr., tengeri 3.20—2.70, köles 7.50 kr., burgonya 1.50 kr.

Kivonat a „Budapesti Közlöny“

(decz. 11-ki számából.)

Árverések. Kis-Bunyban (N.-Somkut): decz. 31. v. febr. 2-án Buttyán Péter és János ingatlanai 214 frt, 288 frt és 32

frt a kháznál d. e. 10 ó. — **M-Turon:** decz. 29-én Hegedüs Ferenc és Tóth Sára ingóságai 598 frt a helyszínén d. e. 9 ó. — **Budán:** decz. 23-án Liegl József ingatlanai Kraft Mihály és Mária veszelére a tkvi hivatalban d. e. 10 ó. — **Nagy-Szöllőssőn:** jan. 22. v. febr. 25-én Csépes Mihály ingatlanai 1066 frt a tkvi hivatalban d. e. 10 ó. — **Szklénón és Repistyén (Solmezc):** decz. 22-én Bernasz József ingóságai 5479 frt 80 kr a helyszínén d. e. 9 ó. — **Uj-Pesten (Pest):** jan. 20. v. márcz. 15-én Bartha Lajos ingatlanai 2395 frt az előjárásnál d. e. 10 ó. — **Kisfaluban (Eperjes):** jan. 27. v. márcz. 2-án Kandzer Mihály ingatlanai 1068 frt az előjárásnál d. e. 10 ó. — **Sz-Olasziban (Lécese):** decz. 30. v. jan. 29-én Alth Ferencz ingatlanai 110 frt a város-házán d. e. 10 ó. — **Vinnán (Ungvár):** jan. 15. v. febr. 16-án Krály János ingatlanai 446 frt d. e. 10 ó. — **V-Szokodolon (Belényes):** decz. 30. v. febr. 12-én Burta Kula és Filimon ingatlanai 707 frt a kháznál d. e. 10 ó. — **T-Terebesen (N.-Károly):** decz. 28. v. jan. 28-án Sipos János ingatlanai 1093 frt 50 kr a helyszínén d. e. 9 ó. — **Feneresen (Belényes):** decz. 19. Foltucz Fogyer ingatlanai 307 frt a kháznál d. e. 10 ó. — **Óliskán (Tokaj):** decz. 18-án Klein Mihály ingóságai 1620 frt a helyszínén d. e. 9 ó. — **Eperjesen:** jan. 25. v. febr. 27-én Petra György ingatlanai 800 frt a tkvi hivatalban d. e. 9 ó. — **Gönczön (Kassa):** jan. 11. v. febr. 11-én Lipták József és neje ingatlanai 441 frt a város-házán d. e. 10 ó. — **Pozsonyban:** febr. 11-én Kozausek Emma iogatana 17.200 frt az országházban d. u. 3 ó. — **Ungváron:** jan. 12. v. febr. 12-én Thirman Márk ingatlanai 3350 frt d. e. 10 ó. — **Gyula fahérváron:** jan. 16. v. febr. 16-án Lárday Miklós ingatlanai 12,144 frt 16 kr a tkvi helyiségben d. e. 10 ó.

Nemzeti színház. Szombaton, decz. 12-én. „Ürdög Róbert“. Opera 5 felv. — Vasárnap, decz. 13-án. bérletfolyamban, másodsor: „A kincskereső“. Népszimű 5 felvonásban.

Várszínház. Szombaton, decz. 12-én. Először: „Kornélia“. Szimű 4 felv. — Vasárnap, decz. 13-án. bérletfolyamban: „Reggeli előtt“. Drámai tréfa 1 felv. „A elkényeztetett férj“. Tréfa 1 felv. „A nyolczadik pont“. Vigjáték 1 felv.

Simonyi Ernő, Mocsáry Lajos, főmunkatársak: Csávolszky Lajos felelős szerkesztő, s kiadó tulajdonos.

H I R D E T É S E K.

Az „EGYETÉRTÉS“ apró hirdetései.

Minden egyes ilyen 6 soros hirdetésnek ára 30 kr. minden további sor 5 kr. Felvilágosítást ingyen ad a felvételi iroda hatvani-utca 13. szám.

Munkaadóknak, ügy-munkakeresőknek ezen hirdetési rovatunkat, mint a legcélszerűbb és legolcsóbb, czélhoz vezető eszközt, legmelegben ajánljuk. A hirdetés felvételi iroda felvesz egyszersmind nyomtatványokat, köriratokat stb. vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Kérjük a tisztelt olvasókat kik a hirdetési irodához leveleket intéznek a bélyeget is mellékelni, különben leveleikre nem válaszolhatunk.

Egy butorozott szoba külön bejárással s ruhatisztítással 10 frt havidíjért kivethető.

Ajánlkozik egy nő egy magános öregebb urhoz, ki a háztartást kezelni tudja.

Egy biztosító intézethez inspectori minőségben kerestetik egy egyén ki a magyar, német és szláv nyelvet szóval és írásban bírja. Ertesítés hatvani utca 13. szám.

Egy egyén ki már több év óta zongora hangolói minőségben működik, ajánlja magát a t. cz. közönség figyelmébe.

Egy könyvvívó szabad idejét 6—8-ig este bármily irasbeli foglalkozással óhajtana csekély fizetésért kitöltetni. Szives ajánlatok a hirdetési felvételi irodába hatvani utca 13. szám alatt.

Egy hivatalnok elvállal háztelügyelői állomást, vagy a magyar, latin és francia nyelv tanítását, tünőbb rendszer után adható. Bővebben hatvani utca 13.

1-ső januáriustól egy házmeisteri állomás betölthető.

Egy művelt, jó családból való több nyelvet beszélő, s zongora já-

tékban oktatásokat a legkisebb rendszer után adható. Bővebben hatvani utca 13.

Mérnöki foglalkosásra ajánlás tételük melyre az értesítés ezen lap felvételi irodája utján ajánlatik.

ALKALMAS karácsoni- és uj-évi ajándékoknak.

Tisztelt vevőinket és a t. cz. közönséget figyelmeztetjük, hogy egész árukészletünket, melyet **az 1873-ki bécsi világkiállítástól** vettünk, leszállított áron elárusítunk és pedig következőket: **Selyemszövetek,** fekete, szines és csikolt. **Bársonyok** selyembe és Patent. **Ruhaszövetek** nagy választékban a legújabb **Szőnyeg**ek mint salondarabok és **futárszőnyeg**ek, ágybetétek, butorszövetek, függőny-szövetek és sok más divatczikk meglepő olcsó áron.

a világkiállítási-áru-eladásban, Budapest, hatvani u. 2. sz. régi postaépület.

Jegyzet. Különösen figyelembe ajánljuk, hogy szép ruhaszövetek nagy választékát rófe 25, 28 és 30 kr. készletben tartunk.

Csak alapos, gyors és okszerű gyógyítás biztosít utóbajok ellen.

Befecskenedés

nélkül, fájdalom nélkül, az emésztési szerveket megtámadó **belső** gyógyszerek nélkül, következményi bajok és a hivatás megzavarása nélkül számos ezer esetben kipróbált s eddig felülmulhatlan egészen új módszer szerint

hugycsőfolyásokat, valamint mindennemű **TITKOS BETEGSÉGEKET** és **tehetetlenséget** (elgyengült férfierőt)

továbbá **börbajokat, hugycsőszűkítéseket,** friss és idült nyákfolyásokat **nőknél,** és az onnan eredő **magtalanságot, a nemzőrészek bujakóros fekélyeit** és másodrendű **bujakórt** minden alakjaiban, az **önfertőzésnek** minden következményeit, u. m.: **magömléseket, ondófolysást,** sőt a **végképeni tehetetlenséget** is, **katonai és polgári főkórházakban,** mint a magángyakorlatban a legújabb tapasztalatok és buvárlatok nyomán, kipróbált egyszerű módszerrel, kiválóan tartós siker biztosítása mellett, bámulatos gyorsan és alaposan gyógyít (az ujon keletkezetteket 48 óra alatt)

WEISS J., gyak. orvos és szülész, az itteni cs. k. katonai főkórházban volt osztály-orvos, bel- és külföldi tudományos és humanitási társaságok rendes és tiszteletbeli tagja, a II. Lipót belga király arczképével díszített koronás aranyéremnek tulajdonosa, rendelő-intézetében:

Pest országot 15-ik szám, a „Zrinyihez“ czimzett kávéház felett, I-ső emelet, bemenet a lépcsőn **Naponkint reggel 7 órától 10-ig, délután 1—4-ig.** Városzoba minden egyes beteg részére elkülönítve.

Díjjal ellátott levelekre azonnal válaszolnak.

Ezen betegségek gyakorta a végből, hogy egyszerű s kellemes gyógymód által tüdő-küljenek, az elismert különleges szerek alkalmazása nélkül, a legkönnyelműbb módon gyógykezeltek. Ennek következményei az ilyen gyógyítottaknál előbb-utóbb még veszélyesebb utóbajok (másodlagos bujakort minden alakjaiban és elcsúszásaiban) által iszonyu módon érvényesítik magukat. Ezen veszélyek ellen egyedül az állopathiai gyógykezelés képes védelmet nyújtson, mely a tudomány főtekintélyeit a világ összes részeiben jogosan saját pártbívevé és tisztelőivé számítja; egyedül az állopathia birtokában léteznek az ilyenü bajok elleni biztos és csallatlan gyógyszerek.

DR. HANDLER MÓR orvos- és sebészudoi, szülész és szemész, egyéni g. okirattal fénys és tartós siker biztosítása mellett mindennemű

Titkos betegségeket 1) az önfertőzésnek minden következményeit, u. m.: magömléseket, az ingerékény gyengülését, az ondófolysást, különösen a **tehetetlenséget** (elgyengült férfierőt).

2) **hugycsőfolyásokat** (még oly idülteteket is); a nemzőrészek bujakóros fekélyeit és másodrendű bujakórt minden alakjaiban és elcsúszásaiban, 3) **hugycsőszűkítéseket**, 4) friss és idült nyákfolyásokat nőknél, 5) **gyengített feher-folyást,** és az onnan eredő magtalanságot, 6) **börkítütséket,** 6) a **hugyhólyag betegségeit,** és mindennemű vizeleti nehézségeket.

Rendel. naponként: délelőtt 10 órától 1-ig, délután 3—5-ig és este 7 órától 8-ig.

Lakik: **Pesten, belváros, kigyó-utca 2-ik szám** alatt, kigyó- és város-ház-utca sarkán. (Kötenbiller-féle házban) I. emelet, bemenet a lépcsőn.) Díjjal ellátott levelekre azonnal válasz adatik és a EGYÉRTÉSRE megküldetnek.